

Peter Rørdams feltprædiken 3. søndag efter påske

Taler

Peter Rørdam
Præst

Dato

17. april 1864

Sted

Fredericia

1 Joh. 16, 16—23.

”Sandelig, sandelig siger jeg Eder: I skal græde og hyle, men Verden skal glæde sig; I skal være bedrøvede, men Eders Bedrøvelse skal vorde til Glæde. Qvinden,
5 naar hun føder, har Bedrøvelse, fordi hendes Time er kommen; men, naar hun har født Barnet, kommer hun ikke mere sin Trængsel ihu, af Glæde over, at et Menneske er født til Verden. Nu har ogsaa I Bedrøvelse, men jeg vil see Eder igjen, og Eders Hjerte skal glædes, og Ingen tager Eders Glæde fra Eder”, saa taler Herren om den store Forløsnings Time!

10

Men, kjære Venner! Vorherres Jesu Christi Død og Opstandelse det er Fødselstimen, den store Forløsningstime, hvorom Herren taler; den store Forløsningstime for Vorherre selv saavel som for hele hans Menighed; thi ved Jesum Christum eie vi fuldkommen Omvendelse med Syndernes Forladelse,
15 Kjødets Opstandelse og det evige Liv; i Kraft af Troen og Daaben ere vi begravne med Christo, og vi ere opreiste med Christo.

20

Da Vorherre døde paa Korset, gik der Smerte gjennein Alskabningen; Solen tabte sin Glands, det blev mørkt over det ganske Land fra Klokken 12 til 3; men
20 det blev mørkt ikke blot udenomkring Vorherre, det var ogsaa mørkt inde i Vorherre, i Vorherres Hjerte var det mørkt; thi fra Korset raabte Herren med høi Røst: min Gud, min Gud, hvorfor har Du forladt mig! Hans Venner græd og hylede, men hans Fjender glædede sig, de gik forbi Korset, spottede Ham og sagde: det er forbi med Dig, det er ude med Dig, Du har frelst Andre, kan ikke
25 frelse Dig selv.

30

Men da Vorherre saa havde taget alle vore Synder paa sig og betalt Straffen for alle vore Overtrædelser, blev han ikke borte i Jordens Skjød, ei heller forsvandt han i de Dødes Rige; Søndag Morgen kom Herrens Engel og væltede Stenen fra

Graven, og Vorherre Jesus gik frem af Graven.

*Som Foraars-Solen morgenrød,
Stod Jesus op af Jordens Skjød
35 Med Liv og Lys tillige,
Derfor, saalænge Verden staaer,
Nu efter Vinter kommer Vaar
Livsalig i Guds Rige.*

40 Og et virkeligt Menneske med Sjæl og Legeme kom til Verden; og et virkeligt Menneske kom til Verden, frelst fra alt Ondt. Og Herren kom tilbage til sine Venner, og levede med sine Venner, men i Uforkrænkelighed og Udødelighed, i Herlighed og Kraft; sine Venner til Fryd, thi hans Venner glædede sig, da de saae Herren og hørte hans milde Røst: Fred være med Eder.

45 Men Christi Nærværelse i denne Verden, og Christi Kjærlighed, at troe paa den, at mindes den, at leve ved den, det gjør Hjertet glad, det mætter Hjertet med Glæde; og den Glæde skal Ingen tage fra os, som elske Christi Herligheds Aabenbarelse, og som har Lyst til, ved Christi Døds Kraft, at forløses fra Alt
50 hvad der ikke er menneskeligt, men kun umenneskeligt og djævelskt; og som glæde sig til, ved Christi Opstandelses Kraft, at deelagtiggjøres i Christi menneskelige Natur, i hans Retfærdighed og Fred, saavel som i hans Herlighed og Kraft; saaledes som Menneskenaturen var fra Begyndelsen.

55 Thi Synden er ikke Guds Gjerning! Løgn, Horerie, Storagtighed og Misundelse er ikke Guds Gjerning; Synden er Djævlens og vor egen Gjerning, men Døden er Syndens Straf. Synden og Døden, Djævlens og Helvede hører ikke til Menneskenaturen fra Begyndelsen; derimod hører Sandhed og Kjærlighed, Fred og Glæde, Uforkrænkelighed og Udødelighed til Menneskenaturen fra
60 Begyndelsen; thi Gud skabte Mennesket efter sit Billede og sin Lignelse; Gud er et Lys, der er aldeles intet Mørke i ham.

Kjære Venner! Naar Livet begynder at røre sig, møder det Modstand; Døden er Livets Fjende.

65 Nu kommer Vaaren, Jorden vaagner af sin Vinterdvale; men Vaaren møder Modstand; saa manges Smaablomst visner og dør, naar Nattefrosten kommer. Naar Christus, som er det evige Liv, fødes og voxer i et Menneskehjerte, skeer

70 det under Kamp og Strid, thi Døden vil knuse Livet, Mørket hader Lyset.
Denne Strid maa føres og fortsættes, til vi ved Vorherres Naade lande i Himlens
trygge Havn, da ogsaa vi kan sige: et Menneske er kommen til Verden! nu
mættes jeg med Glæde; thi vi skal see ham, som han os, og da skal vi vorde ham
lige. I denne Strid for Livets Krone gjelder det om 2 Ting: 1) om Guds Ord til
75 os, at vi eier og har det Ord, som Vorherre taler til os ved den hellige Daab og
den hellige Nadvere ; 2) om Menneskehjertets Tro paa Guds-Ordet, at vi elske
dette Guds Ord til os af et reent Hjerte, bevare det i en god Samvittighed og i en
uskrømtet Tro; thi der skeer Intet i Guds Rige uden Guds Ord, men der skeer
heller Intet i Guds Rige uden Hjertets Tro paa Guds Ord; men ved Ordet og
80 Troen foregaaer hele Forløsningen fra Alt det umenneskelige og djævelske; og
ved Ordet og Troen skeer hele Iførelsen af det nye Menneske — thi Christus
begjærer at see sin Skikkelse i os.

Hvad jeg taler om, forstaae alle I, som ikke fægte i Luften, men som for Alvor
85 betænker den Sag: at stride den Strid og at bevare den Tro, vi ere døbte til. Og I
veed tillige, at endnu ere vi ikke forløste fra Alt det umenneskelige og det
djævelske, men at deri os selv er endnu meget, som holder til med denne
Verdens Fyrste, saa vi behøve dagligt at bede: leed os ikke ind i Fristelse, men
frels os fra Djævlens og fra alle hans Gjerninger og alt hans Væsen; thi endnu er vi
90 ikke rene af Hjertet!

Naar Livet begynder at røre sig, møder det Modstand: Døden er Livets Fjende,
lige til Djævlens med Døden og Helvede er kastet i Ildsøen.

95 Naar et Menneske vaagner, naar et Menneske er bleven leed og kjed af at være
Andres Træl, fordi han føler Drift til at følge sit eget Sind og at gaae sin egen
Gang, som Gud og Lykken fører ham, ak! hvor maa vi da stride for at holde alle
Stormagterne inden for deres egne Grændser og borte fra vore! Og som det
gaaer med det enkelte Menneske, naar han ei vil være Andres Træl, gaaer det just
100 nu med vort Folk. Det danske Folk er vaagnet af sin lange Dvale; vi føle Lyst og
Kraft til at leve vort eget Liv, efter vort eget danske Sind, som Gud har givet os,
ligesom han har givet andre Folk deres Natur; og vi føle Lyst og Kraft til at nyde
den Frihed, som Gud den almægtige har skjenket og givet os, ved Kong
Frederiks store Kjærlighed til vort Folk.

105

Danske Venner! hvad vore Fjender vil, det kan vi alle see og høre; vi kan alle see
og høre, at vore Fjender vil tage vort eget danske Tungemaal fra os og give os det

110 tyske istedet; derfor slette de ogsaa Minderne om vort Folks Levnetsløb, den Vold, som Dronning Thyra lod reise, den Løve, som vore Mænd og Qvinder satte for de danske Kæmper, saavel som Stenen paa Skamlings Banke. Og vi kan alle see og høre, at Fjenderne vil tage vor Frihed fra os og berøve os Retten til, i vort eget Land og i vort eget Huus at leve efter vort eget Sind; ja baade vor Danskhed og vor Frihed, det er det, Tydskerne vil tillivs; derfor ere de komne.

115

Men dertil kommer denne Smerte, at der iblandt os selv er Umennesker, som sige reent ud, at det er dem ligegyldigt, enten vi skal tale Dansk eller Tydsk; men vort Folk har ogsaa i lange Tider bedrevet Afguderie med den tyske Dannelse og den tyske Fornemhed! og denne Smerte, at der iblandt os er Umennesker, 120 som ere saa langt fra at elske Friheden, at de netop hade Friheden og ansee Friheden for Folkets Ødelæggelse. Thi hører og forstaaer: for at have Nytte og Glæde af Friheden, maa man være et Menneske, og sætte sin Ære i at blive til et skikkeligt og godt Menneske, til et Menneske uden Plet og Rynke, thi dertil er Guds Søn aabenbaret, at han skal afskaffe Djævlens Gjerninger. Kjære Venner! I 125 denne Kamp for Danskhed og for Frihed gjelder det ogsaa om 2 Ting: først, at vi, i Kraft af Troen paa Gud Fader den almægtigste, som giver Folkene forordnede Tider og visse Grændser, ere sikre og visse paa, at Vorherre har skabt os til at være Danskere, saa at det er Vorherre, der har lagt den danske Tunge i vor Mund, ligesom det ogsaa er Vorherre, som har ladet Frihedens Sol oprinde 130 for os, altsammen efter sin Viisdom, han som gjør med Sit, hvad han vil, men gjør alle sine Gjerninger viselig. Men det Næste er dette, at vi skjønnede paa Guds gode Gaver, og bruge Guds Gaver, baade vort Tungemaal og vor Frihed, Gud til Ære, og os selv indbyrdes til Gavn og Glæde. Thi hvad Vorherre har givet os, tager han ei fra os, saalange vi paaskjønne hans Gaver; sin Skabning, Ordning og 135 Velsignelse lader Vorherre ikke forrykkes eller fordærves, men han bevarer dem naadelig, alle os til Gavn og Glæde, som forlade os paa hans Kjærlighed, trods alle vore Fjender. Hvad saa Kjærligheden til Danskhed og til Frihed angaaer, saa er denne Kjærlighed ikke visnet under Krigen, nei tvertimod! denne Kjærlighed er voxet godt til under Krigen — lig Vintersæden, der voxer under Frost og 140 Kuld, under Storm og Sneefog. Blandt det unge Mandskab, som nu indøves i Kjøbenhavn, er der en stor Skare Frivillige; og angaaende denne Kjærlighed til vor Folk og Frihed sige vi Alle med een Mund: der er Foraar i vort Hjerte! Ond være lovet. Thi at Kjærligheden til vort Folk og til Friheden voxer, netop under Krigen, samt at denne Kjærlighed har skabt og opretholdt Modet, saa vi, der 145 staae ene og forladte af Verden, ikke i nogen Deel lade os forfærde af vore Modstandere, seer I, dyrebare Venner: dette er Guds Almagts Gjerning i os, han

som er stærk i de Svage; og dette er os et Tegn fra Gud, at vi skal ei fristes over Evne, men at Fristelsen og Udgangen skal vorde, saa vi kan bære det.

150

Qvinden, naar hun føder, har Bedrøvelse, fordi hendes Time er kommet; men nu er Timen kommen, da det nye og frie danske Folk skal fødes.

155

Men vi, som har erfaret Vorherres Jesu Christi Nærværelse og Kjærlighed, lader os være frimodige og stærke i Herren! det er ham, ikke os, som dannede vor Tunge saavel som vort Hjerte! det er Ham, ikke os, som lod Friheden komme til os. Lad os ei tælle vore Fjender, men tælle Vorherres Kjærligheds Gjerninger imod os og vort Folk; vi har tit været nærved at slettes ud; hidindtil har Vorherre hjulpet os. Lad os betænke, at Vorherre har netop i vore Dage besøgt sit Folk

160

iblandt os, saa vi har erfaret, at Herren tænker paa os efter sin Barmhjertighed.

Qvinden, naar hun føder, har Bedrøvelse, fordi hendes Time er kommet; men naar hun har født Barnet, kommer hun ikke mere sin Trængsel ihu, af Glæde over, at et Menneske er kommet til Verden.

165

Amen.

Kilde

170

Rørdam, Peter: Fireogtyve Feltprædikener, samt een Prædiken, holdt i Taarbæk Skovkapel, Kjøbenhavn: Th. Michaelsens & Tillges Forlag, 1864. Digitaliseret af Det Kongelige Bibliotek

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

175

3. søndag efter påske, Den anden slesvigske krig 1864, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-rordams-feltpraediken-3-sondag-efter-paske>

180

185